

mig, at disse Ting ikke vedkomme os med Hensyn til vor Beslutning, thi man maa vel lægge Mærke til, at Regjeringen bør og skal fastholde, hvad den eengang har sagt, at Arbeidet skal være præsteret til den bestemte Tid, ellers er Concessionen fortabt. Herved maa Regjeringen holde fast, og det kan da være os det samme, hvorledes det gaaer, vi have ingen Risiko. Vi kunne lade være at kjøre paa den Stump, som er anlagt, og vedblive at kjøre som tidligere; vi kunne derved hverken tidligere eller senere end nu til Hamborg, men accurat ligesaa hurtigt. Man siger: Sæt, at det kun bliver halvgjort Arbeide, sæt, at der kun bliver lagt en Stump af en Jernbane, saa maae vi overtage den, men dette sagde den ærede sidste Taler samtidsigt med, at han yttrede det bestemte Haab, at vi vilde faae begge disse Baner, hvilket ogsaa giver mig Mod til at tale med større Haab og Freidighed om det halvfærdige Arbeide, som han stillede i Udsigt. Jeg vil da gjøre opmærksom paa, at i § 1 under Nr. 22 staaer der: „Regjeringen forbeholder sig i saa Fald“ — nemlig hvis Hoved- og Sidebanen med alle tilhørende Anlæg ikke ere heelt fuldførte, saaledes at Regjeringen vil tillade deres Aabning, inden et Aar efter de fastsatte Terminer — „Net til at overtage Banerne med alt ved og til samme Præsteret for saadan passende Godtgjørelse til Selskabet, som den selv bestemmer“. Ved dette Udtryk: „passende Godtgjørelse“ maa Regjeringen fornuftigvis forstaae en Sum, der svarer til den Nytte, Staten kan have af Strækningen, men ikke til den Priis, Selskabet har givet derfor. Det vilde være høist urimeligt, om man vilde antage dette, thi dersom det var Tilfældet, vilde man have skrevet, at Regjeringen overtager Banen imod at betale, hvad Selskabet bevisligt har anvendt paa den, men det er jo ikke sleet. Regjeringen kan naturligvis ikke finde det passende at give mere for Banen end en Priis, for hvilken den kan skjonne, at Staten har Gavn af den, og jeg kan da ikke indsee, at der er det Allermindste i Veien i saa Henseende. Det blev fremhævet af den ærede sidste Taler, at der i flere Henseender manglede Sikkerhed, og jeg indrømmer, at en saadan Mangel er tilstede; thi der er ikke Sikkerhed, hverken for

Broerne eller for Banens Fortsættelse paa Volland, eller for dens Fortsættelse i Holsteen, ja der er ikke engang Sikkerhed for, at den vil komme til Kjøbenhavn. Det kan imidlertid være os ganske ligegyldigt; thi fuldføres Banen ikke, tage vi den for den Priis, vi kunne være tjente med at give for den; dermed er den Historie ude, og vi tage tillige de 20,000 £. oveni i Kjøbet. Dernæst talte det ærede Medlem om et Centralpunkt, idet han navnlig meente, at der burde følges en vis Plan ved Anlæget af Jernbaner. Jeg troer rigtignok, at Erfaringen viser, at det er galt at lægge en saadan Plan, og senere at holde fast ved den i et langt Tidsrum. Jeg troer, at man, hvor man har prøvet derpaa, ikke har havt den Fordeel, som hvor man har ladet Tingene gaae sin naturlige Gang og sagt til sig selv: Vi kunne ikke vide, hvad der om 20—30 Aar er det Bedste; men vi maae overlade til Tiden at vise, hvilke Dele af Landet der udville sig paa en saadan Maade, at det vil være rigtigt at anlægge Jernbaner der. Hvad dernæst angaaer, at det skulde være saarart at faae et Centralpunkt i Sjælland, hvorfra Jernbanerne kunde gaae ud, og som kunde komme til at ligge med en saadan mathematisk Præcision, at de andre kunde udgaae derfra som Radier, skal jeg bemærke, at der i dette Tilbud er nævnt, ikke alene en Bane fra Kjøbenhavn til Bordingborg o. s. v., men tillige: „en Forbindelsesbane mellem Nestved og en Station paa den vestjællandske Jernbane.“ Her er altsaa netop Noget, der vil fremstafte et Centralpunkt for den fjællandske Jernbane. Fordi et Punkt ligger paa Midten af en Jernbanestrækning, bliver det ikke et Centralpunkt, men hvis Omstændighederne medføre, at det kan og skal blive et Centralpunkt, kommer det frem. Vi skulle ikke prøve at gjøre det dertil ved at bestemme det som Centralpunkt, men det vil i Tiden vise sig, om det kan blive det. Tre Betingelserne tilstede derfor, bliver det et Centralpunkt, men er det ikke Tilfældet, vil det ikke blive det derved, at vi bestemme, at det skal være det. — Jeg maa altsaa mene, at der er al mulig Grund for det ærede Thing til at modtage Tilbudet, idet det siger, at det er et godt Tilbud; og til at gjøre det saa hurtigt